

PAULINA KUPCZYK

Dr DIANA TRZCIŃSKA

OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

WSTĘP

Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) to kluczowy instrument polityki ekologicznej Unii Europejskiej. Procedura ta ma być instrumentem umożliwiającym prowadzenie prewencyjnej i kompleksowej polityki ochrony środowiska. Podstawowym elementem wpływającym na jakość tego instrumentu jest merytoryczna poprawność sporządzanych w toku postępowania dokumentów, a w szczególności raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Poniżej krótki przegląd regulacji dotyczących procedur oraz zasad sporządzania i oceny raportów OOŚ.

OOŚ w dyrektywie EIA

Artykuł 2. 1. Państwa Członkowskie przyjmują wszystkie niezbędne środki, aby zapewnić, że przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko naturalne, między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji podlegają wymaganiom w celu uzyskania zezwolenia na inwestycję i ocenie w odniesieniu do ich skutków, przed udzieleniem zezwolenia. (...)

Zgodnie z art. 8 rezultaty konsultacji oraz informacje zebrane w trakcie OOŚ muszą być uwzględnione w procedurze zezwolenia na inwestycję.

Stosownie do art. 4 ust. 1 EIA ocenie podlegają zawsze przedsięwzięcia wymienione w załączniku 1 EIA:

ZAŁĄCZNIK I.

Przedsięwzięcia podlegające przepisom art. 4 ust. 1

1. *Rafinerie ropy naftowej (wyłączając przedsiębiorstwa wytwarzające jedynie smary z ropy naftowej) i instalacje do gazyfikacji i upłynniania węgla lub łupków bitumicznych o wydajności co najmniej 500 ton dziennie.*
2. – *Elektrociepłownie i inne instalacje do spalania o mocy cieplnej co najmniej 300 MW, i*
– *elektrownie jądrowe i inne reaktory jądrowe oraz demontaż lub wycofanie z eksploatacji takiej elektrowni jądrowej bądź reaktorów (*) (z wyjątkiem instalacji badawczych do produkcji i przekształcania materiałów rozszczepialnych i paliworodnych, o mocy nieprzekraczającej 1 kilowata przy ciągłym obciążeniu termicznym).*
3. a) *Instalacje do przetwarzania napromieniowanych paliw jądrowych.*
b) *Urządzenia przeznaczone do:*
 - *produkcji i wzbogacania paliw jądrowych,*
 - *przetwarzania napromieniowanych paliw jądrowych lub wysokoaktywnych odpadów radioaktywnych,*
 - *ostatecznego unieszkodliwiania napromieniowanych paliw jądrowych,*
 - *wyłącznie do ostatecznego unieszkodliwiania odpadów radioaktywnych,*
 - *wyłącznie do składowania (planowanego na dłużej niż 10 lat) napromieniowanych paliw jądrowych lub odpadów radioaktywnych w innym miejscu niż miejsce produkcji.*

4. – *Kombinaty do wstępnego wytopu żelaza i stali,*
– *Urządzenia do produkcji nieżelaznych surówek metali z rud, koncentratów lub surowców wtórnych przy zastosowaniu procesów metalurgicznych, chemicznych lub elektrolitycznych.*
5. *Urządzenia do wydobywania azbestu oraz przetwarzania i transformacji azbestu i produktów zawierających azbest: dla produktów azbestowo-cementowych o rocznej produkcji większej niż 20.000 ton produktu końcowego, dla materiałów ciernych o rocznej produkcji większej niż 50 ton produktu końcowego i dla innych zastosowań azbestu, zużywających go w ilości większej niż 200 ton na rok.*
6. *Zintegrowane urządzenia chemiczne, tj. takie urządzenia, które służą do wytwarzania na skalę przemysłową substancji z wykorzystywaniem chemicznych reakcji przemiany, w których jest szereg zespołów zestawionych i powiązanych funkcjonalnie ze sobą, służących do:*
 - i) *produkcji podstawowych organicznych substancji chemicznych;*
 - ii) *produkcji podstawowych chemikaliów nieorganicznych;*
 - iii) *produkcji fosforowych, azotowych lub potasowych nawozów sztucznych (prostych i złożonych);*
 - iv) *produkcji substancji bazowych preparatów ochrony roślin i biocydów;*
 - vi) *produkcji podstawowych produktów farmaceutycznych z wykorzystaniem procesów chemicznych bądź biologicznych;*
 - vi) *produkcji materiałów wybuchowych.*
7. a) *Budowa dalekobieżnych linii ruchu kolejowego i portów lotniczych⁽¹⁾ z głównym pasem startowym o długości 2.100 m lub więcej;*
b) *Budowa autostrad i dróg szybkiego ruchu⁽²⁾;*
c) *Budowa nowej drogi o czterech lub większej liczbie pasów bądź ich wyrównanie lub poszerzenie istniejącej drogi złożonej z najwyżej dwóch pasów do co najmniej czterech pasów, w przypadku gdy taka nowa droga lub wyrównywana lub poszerzana część drogi miałaby co najmniej 10 kilometrów długości w jednym odcinku.*
8. a) *Śródlądowe drogi wodne i porty śródlądowe pozwalające na przepływanie statków o wyporności powyżej 1.350 ton;*
b) *Porty handlowe, nabrzeża dla załadunku i rozładunku połączone z lądem oraz przedporcia (z wyłączeniem nabrzeży dla promów), które mogą przyjąć statki o wyporności powyżej 1.350 ton.*
9. *Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów za pomocą spalania lub obróbki chemicznej, jak określono w załączniku II A do dyrektywy 75/442/EWG⁽³⁾ w pozycji D9, bądź składowisko odpadów niebezpiecznych (tj. odpadów, do których stosuje się dyrektywę 91/689/EWG⁽⁴⁾).*
10. *Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów za pomocą spalania lub obróbki chemicznej, jak określono w załączniku II A do dyrektywy 75/442/EWG w pozycji D9 o nie-niebezpiecznych odpadach, o wydajności przekraczającej 100 ton dziennie.*
11. *Ujęcia wód gruntowych lub systemy sztucznego nawadniania, gdzie pobór lub zużycie wody wynosi co najmniej 10 mln m³.*
12. a) *Przedsięwzięcia związane z przetaczaniem zasobów wodnych między dorzecziami rzek, w przypadkach gdy jest ono związane z zabezpieczeniem przed potencjalnym brakiem wody, a ilość przetoczonych wody przekracza 100 mln m³ rocznie;*
b) *We wszystkich innych przypadkach przedsięwzięcia przetaczania zasobów wodnych między dorzecziami rzeki przy wieloletnim średnim wypływie wody z dorzecza w ujęciu wody przekracza 2.000 mln m³, a ilość przetaczanej wody przekracza 5 % tego wypływu.*

W obu przypadkach nie uwzględnia się przetaczania wody pitnej rurociągami.

13. *Oczyszczalnie ścieków o wydajności przekraczającej równoważnik zaopatrzenia niezbędny dla 150.000 ludzi, jak określono w art. 2 pkt 6 dyrektywy 91/271/EWG⁽⁵⁾.*
14. *Wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego do celów handlowych w przypadku gdy ilości wydobyte przekraczają 500 ton dziennie dla ropy naftowej i 500.000 m³ dziennie w przypadku gazu.*
15. *Zapory i inne urządzenia przeznaczone do zatrzymywania i stałego gromadzenia wody w przypadku gdy nowe lub dodatkowe masy wód zatrzymanych lub zmagazynowanych przekraczają 10 mln m³.*
16. *Rurociągi do transportu gazu, ropy i chemikaliów o średnicy powyżej 800 mm i długości powyżej 40 km.*
17. *Urządzenia do intensywnej hodowli drobiu lub świń o pojemności większej niż:*
 - a) *85.000 stanowisk dla brojlerów, 60.000 stanowisk dla kur;*
 - b) *3.000 stanowisk dla świń produkcyjnych (ponad 30 kg); lub*
 - c) *900 stanowisk dla macior.*
18. *Zakłady przemysłowe do:*
 - a) *produkcji pulpy z drewna lub podobnych materiałów włóknistych;*
 - b) *produkcja papieru i kartonu o wydajności przekraczającej 200 ton dziennie.*
19. *Kamieniołomy i kopalnie odkrywkowe w przypadku gdy powierzchnia zakładów przekracza 25 ha lub wydobywania torfu w zakładzie o powierzchni przekraczającej 150 ha.*
20. *Konstrukcje napowietrznych linii elektrycznych o napięciu co najmniej 220 kV i długości powyżej 15 km.*
21. *Urządzenia do składowania ropy naftowej, produktów petrochemicznych i chemikaliów, o pojemności co najmniej 200.000 ton.*
22. *Jakakolwiek zmiana lub poszerzenie przedsięwzięć wymienionych w niniejszym Załączniku, gdy taka zmiana lub poszerzenie samo w sobie napotyka progi podane w niniejszym załączniku.*

Zgodnie z art. 4 ust. 2 przedsięwzięcia wymienione w załączniku II mogą podlegać OOS.

Załącznik II.

PRZEDSIĘWZIĘCIA PODLEGAJĄCE PRZEPISOM ART. 4 UST. 2

1. **Rolnictwo, leśnictwo i akwakultura**

- a) *Przedsięwzięcia dotyczące restrukturyzacji obszarów wiejskich;*
- b) *Przedsięwzięcia w celu wykorzystania nieużytków i obszarów półnaturalnych do intensywnego użytkowania rolnego;*
- c) *Przedsięwzięcia zarządzania wodą w rolnictwie, włączając nawadnianie i meliorację;*
- d) *Wstępne zalesianie i wycinanie lasów w celu zamiany przeznaczenia gruntów;*
- e) *Urządzenia do intensywnej hodowli żywca (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- f) *Intensywna hodowla ryb;*
- g) *Rekultywacja terenów z morza.*

2. **Przemysł wydobywczy**

- a) *Kamieniołomy, kopalnie odkrywkowe, wydobywanie torfu (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- b) *Górnictwo podziemne;*

- c) *Wydobycie minerałów przy pomocy pogłębiarek morskich lub rzecznych;*
- d) *Głębokie wiercenia, w szczególności:*
 - *wiercenia geotermiczne,*
 - *wiercenia w celu składowania odpadów jądrowych,*
 - *wiercenia w celu zaopatrzenia w wodę,*
 - z wyjątkiem wierceń w celu zbadania stabilności gruntu;*
- e) *Powierzchniowe urządzenia przemysłowe dla wydobywania węgla, ropy naftowej, gazu ziemnego i rud, a także łupków bitumicznych.*

3. Przemysł energetyczny

- a) *Urządzenia przemysłowe do produkcji energii, pary i gorącej wody (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- b) *Urządzenia przemysłowe do transportu gazu, pary i gorącej wody, linie napowietrzne do przesyłania energii elektrycznej (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- c) *Powierzchniowe składowanie gazu ziemnego;*
- d) *Podziemne składowanie gazów palnych;*
- e) *Powierzchniowe składowanie paliw kopalnych;*
- f) *Przemysłowe brykietowanie węgla kamiennego i brunatnego;*
- g) *Urządzenia do obrabiania i składowania odpadów radioaktywnych (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- h) *Urządzenia do produkcji wodnej energii elektrycznej;*
- i) *Urządzenia wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii elektrycznej (gospodarstwa wiatrowe).*

4. Produkcja i przetwarzanie metali

- a) *Urządzenia do produkcji surówki lub stali (pierwotny i wtórny wytop), łącznie z odlewem ciągłym;*
- b) *Urządzenia do przetwarzania metali żelaznych:*
 - i) *walcownie gorące;*
 - ii) *kuźnie młotkowe;*
 - iii) *nakładanie ochronnych powłok metalowych;*
- c) *Odlewnie metali żelaznych;*
- d) *Urządzenia do wytapiania, wraz z wytwarzaniem stopów metali nieżelaznych, z wyłączeniem metali szlachetnych, a uwzględniając odzyskane produkty (uszlachetnianie, przetapianie i in.);*
- e) *Urządzenia do obróbki powierzchniowej metali i tworzyw sztucznych przy użyciu elektrolizy lub reakcji chemicznych;*
- f) *Produkcja i montowanie pojazdów mechanicznych oraz produkcja silników;*
- g) *Stocznie;*
- h) *Zakłady budowy i naprawy samolotów;*

- i) *Produkcja sprzętu kolejowego;*
- j) *Wytłaczanie eksplozyjne;*
- k) *Urządzenia do prażenia i spiekania rud metali.*

5. Przemysł mineralny

- a) *Piece koksowe (sucha destylacja węgla);*
- b) *Urządzenia do wytwarzania cementu;*
- c) *Urządzenia do produkcji azbestu oraz wyrobów azbestowych (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- d) *Urządzenia do produkcji szkła, w tym włókna szklanego;*
- e) *Urządzenia do wytapiania substancji mineralnych, wliczając produkcję włókien mineralnych;*
- f) *Produkcja wyrobów ceramicznych poprzez wypalanie, w szczególności dachówek, cegieł, cegieł szamotowych, płytek, naczyń kamionkowych lub porcelany.*

6. Przemysł chemiczny (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I)

- a) *Obróbka półfabrykatów i produkcja chemikaliów;*
- b) *Produkcja pestycydów i produktów farmaceutycznych, farb i lakierów, elastomerów i nadtlenków;*
- c) *Pomieszczenia i urządzenia do magazynowania ropy naftowej, produktów petrochemicznych i chemicznych.*

7. Przemysł spożywczy

- a) *Wytwarzanie olejów i tłuszczów roślinnych i zwierzęcych;*
- b) *Pakowanie i puszkowanie produktów zwierzęcych i roślinnych;*
- c) *Produkcja produktów mleczarskich;*
- d) *Browary i słodownie;*
- e) *Wytwarzanie wyrobów cukierniczych i syropów;*
- f) *Urządzenia do uboju zwierząt;*
- g) *Urządzenia przemysłowe do wytwarzania skrobi;*
- h) *Zakłady przetwórstwa ryb i tranu;*
- i) *Cukrownie.*

8. Przemysł tekstylny, skórzany, drzewny i papierniczy

- a) *Zakłady przemysłowe do produkcji papieru i kartonu (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- b) *Zakłady obróbki wstępnej (mycie, bielnie, merceryzacja), farbiarnie włókien lub tekstyliów;*
- c) *Garbarnie skór i skórek;*
- d) *Urządzenia do produkcji i przetwarzania celulozy.*

9. Przemysł gumowy

Wytwarzanie i obróbka produktów opartych na elastomerach.

10. **Przedsięwzięcia infrastrukturalne**

- a) *Przedsięwzięcia inwestycyjne na obszarach przemysłowych;*
- b) *Przedsięwzięcia inwestycyjne na obszarach miejskich, włączając budownictwo centrów handlowych i parkingów;*
- c) *Budowa dróg kolejowych i urządzeń do przeładunku w transporcie mieszanym oraz terminali dla transportu mieszanego (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- d) *Budowa lotnisk (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- e) *Budowa dróg, portów i urządzeń portowych, łącznie z portami rybackimi (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- f) *Budowa śródlądowych dróg wodnych niewymienionych w załączniku I, prace kanalizacyjne i przeciwpowodziowe;*
- g) *Zapory i inne urządzenia przeznaczone do zatrzymywania lub gromadzenia wody na dłuższe okresy czasu (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- h) *Linie tramwajowe, linie kolei nadziemnej lub podziemnej, kolejki wiszące lub podobne szczególnego typu, używane wyłącznie lub głównie do transportu osobowego;*
- i) *Rurociągi do przesyłania ropy naftowej i gazu ziemnego (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- j) *Budowa akweduktów transportujących wodę na dalekie odległości;*
- k) *Prace nabrzeżne w celu zwalczania erozji i prace na morzu prowadzące do zmiany wybrzeża morskiego poprzez budowę, na przykład, grobli, mol, pirsów, oraz pozostałe prace na morzu służące ochronie wybrzeża, z wyłączeniem prac konserwatorskich i rekonstrukcji;*
- l) *Ujęcia wód gruntowych i systemy sztucznego nawadniania niewymienione w załączniku I;*
- m) *Prace nad przetaczaniem zasobów wodnych między zlewiskami rzek niewymienione w załączniku I.*

11. **Inne przedsięwzięcia**

- a) *Stałe tory wyścigowe i dojazd próbnych dla pojazdów mechanicznych;*
- b) *Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- c) *Oczyszczalnie ścieków (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I);*
- d) *Wylewiska osadów;*
- e) *Składowisko złomu żelaza, w tym złomu samochodowego;*
- f) *Stanowiska testowe dla silników, turbin lub reaktorów;*
- g) *Urządzenia do produkcji sztucznych włókien mineralnych;*
- h) *Urządzenia do odzysku lub likwidacji substancji wybuchowych;*
- i) *Zakłady utylizacyjne.*

12. **Turystyka i wypoczynek**

- a) *Nartostrady, wyciągi narciarskie i kolejki linowe oraz inwestycje towarzyszące;*
- b) *Porty jachtowe;*
- c) *Ośrodki wypoczynkowe i kompleksy hotelowe poza obszarami miejskimi wraz z inwestycjami towarzyszącymi;*

- d) *Stałe obozy kempingowe i karawaningowe;*
 - e) *Parki rozrywki.*
13. – *Wszelkie zmiany bądź rozbudowa przedsięwzięć wymienionych w załączniku I lub II, już zatwierdzonych, zrealizowanych lub będących w trakcie realizacji, które mogą znacząco niekorzystnie oddziaływać na środowisko naturalne (zmiana lub rozciągnięcie niezawarte w załączniku I);*
- *Przedsięwzięcia w załączniku I podjęte wyłącznie lub głównie z powodu opracowania lub testowania nowych metod lub produktów i nieużywane od ponad dwóch lat.*

To, czy w/w określone przedsięwzięcia podlegają OOS¹ jest określane w drodze badania indywidualnego lub na podstawie progów i kryteriów ustalonych przez Państwo Członkowskie, przy uwzględnieniu kryteriów opisanych w załączniku 3 EIA.

Zgodnie z EIA¹, kluczowe etapy procedury OOS¹ przedstawiają się następująco:

1. Projektodawca przygotowuje propozycje projektu.
2. Kompetentny organ podejmuje decyzję co do tego, czy w konkretnym projekcie wymagana jest OOS¹ (tzw. screening). Decyzja ta musi być udokumentowana i ogłoszona.
3. Projektodawca może wystąpić do kompetentnego organu o opinię dotyczącą zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Opinia dotycząca zakresu raportu OOS¹ ma precyzować kwestie zawarte w informacji nt. środowiska; przy jej sporządzaniu kompetentny organ musi skonsultować się z organami ochrony środowiska. Ten etap procedury nosi nazwę scopingu.
4. Projektodawca przeprowadza badania w celu zebrania i sporządzenia informacji na temat środowiska, wymaganej na pd. art. 5 ust. 2 EIA.
5. Projektodawca dostarcza informację na temat środowiska do kompetentnego organu (w prawie polskim informację tą stanowi raport OOS¹) razem z wnioskiem o zezwolenie na realizację przedsięwzięcia.
6. Ustalenie, czy dostarczona przez projektodawcę informacja na temat środowiska jest adekwatna.
7. Konsultacje z ustawowymi organami ochrony środowiska, innymi zainteresowanymi stronami i społeczeństwem.
8. Rozpatrzenie informacji na temat środowiska przez kompetentny organ przed wydaniem zezwolenia na inwestycję.
9. Ogłoszenie decyzji.
10. Monitorowanie po podjęciu decyzji, w przypadku zezwolenia na realizację projektu – jest to wymóg fakultatywny, stanowiący część tzw. „dobrej praktyki” OOS¹.

Przy wydawaniu opinii dotyczącej określenia zakresu raportu OOS¹, kompetentne organy muszą uwzględnić wymogi EIA w zakresie informacji, jaka ma być złożona przez projektodawcę. Informacje te zostały określone w załączniku IV EIA. Zgodnie z wymogami art. 5 ust. 3 taka informacja musi co najmniej zawierać:

- opis projektu obejmujący informacje na temat miejsca, planu i rozmiaru projektu,
- opis działań przewidzianych w celu uniknięcia, zmniejszenia i, jeżeli to możliwe, naprawienia znaczących, niekorzystnych skutków,
- dane wymagane w celu identyfikacji i oceny głównych skutków, jakie projekt może mieć dla środowiska,
- zarys głównych alternatyw zbadanych przez projektodawcę oraz wskazanie głównych powodów ich wybrania, z uwzględnieniem wpływu na środowisko,
- streszczenie w języku nietechnicznym w/w informacji.

¹ „wytyczne UE dotyczące OOS¹. Screening”

Zgodnie z wytycznymi UE, w procesie scopingu powinny uczestniczyć nie tylko organy ochrony środowiska, ale też zainteresowane strony i społeczeństwo.

Jeżeli chodzi o sam raport OOS, to w UE istnieje szereg narzędzi opracowanych dla weryfikacji raportu. Wytyczne UE zawierają listę kontrolną do weryfikacji raportu OOS w zakresie spełniania wymogów EIA i ogólnie przyjętej dobrej praktyki OOS.

Zgodnie z wytycznymi cechy prawidłowego raportu OOS:

- Posiada przejrzystą strukturę z logicznym porządkiem na przykład, opisującą istniejące warunki bazowe, przewidywane wpływy (ich naturę, zasięg i wielkość), zakres działań łagodzących wpływ, uzgodnione działania łagodzące, znaczenie nieuniknionych/pozostałych wpływów dla każdego tematu dotyczącego środowiska.
- Spis treści znajduje się na początku dokumentu.
- Raport zawiera przejrzysty opis procedury udzielania zezwolenia na inwestycję i tego, w jakim stopniu OOS wpisuje się w niego.
- Jest odczytywany jako pojedynczy dokument z odpowiednimi odnośnikami.
- Jest zwięzły, wyczerpujący i obiektywny.
- Jest napisany w sposób bezstronny.
- Zawiera pełny opis propozycji realizacji projektu.
- Skutecznie wykorzystuje diagramy, ilustracje, zdjęcia oraz inne elementy graficzne dla poparcia tekstu.
- Zawiera terminologię spójną z glosariuszem.
- Zawiera odniesienia do wszystkich wykorzystanych źródeł informacji.
- Zawiera przejrzyste objaśnienie kwestii złożonych.
- Zawiera prawidłowy opis metod wykorzystanych do badań każdego tematu dotyczącego środowiska.
- Zajmuje się każdym tematem dotyczącym środowiska w sposób, który jest proporcjonalny do jego ważności.
- Przedstawia dowody faktycznych konsultacji.
- Zawiera klarowne omówienie innych możliwości.
- Zawiera zobowiązanie do łagodzenia skutków (przy pomocy programu) i monitorowania projektu.
- Zawiera Nietechniczne Streszczenie pozbawione żargonu technicznego.

OOS dla obszarów Natura 2000

Art. 6 dyrektywy siedliskowej:

„3. Każdy plan lub przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania terenu, ale które może na nie w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń jego ochrony. W świetle wniosków wynikających z tej oceny oraz bez uszczerbku dla przepisów ust. 4 właściwe władze krajowe wyrażają zgodę na ten plan lub przedsięwzięcie dopiero po upewnieniu się, że nie wpłynie on niekorzystnie na dany teren oraz, w stosownych przypadkach, po uzyskaniu opinii całego społeczeństwa.

4. Jeśli pomimo negatywnej oceny skutków dla danego terenu oraz braku rozwiązań alternatywnych, plan lub przedsięwzięcie musi jednak zostać zrealizowane z powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego, w tym interesów mających charakter społeczny lub gospodarczy, Państwo Członkowskie stosuje wszelkie środki kompensujące konieczne do zapewnienia ochrony ogólnej spójności Natury 2000. O przyjętych środkach kompensujących Państwo Członkowskie informuje Komisję.

Jeżeli dany teren obejmuje typ siedliska przyrodniczego i/lub jest zamieszkały przez gatunek o znaczeniu priorytetowym, jedyne względy, na które można się powołać, to względy odnoszące się do zdrowia ludzkiego lub bezpieczeństwa publicznego, korzystnych skutków o podstawowym znaczeniu dla środowiska lub, po wyrażeniu opinii przez Komisję, innych powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego.”

Art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej określa warunki, w jakich negatywnie oddziałujące plany i przedsięwzięcia mogą być dopuszczone do realizacji, a w jakich nie. Zgodnie z tymi przepisami, kluczowe etapy procedury OOS dla obszarów Natura 2000 przedstawiają się następująco:

1. Badanie wystąpienia znaczącego oddziaływania na obszar Natura 2000 (screening).
2. Badanie wystąpienia negatywnego wpływu na integralność obszaru Natura 2000 (ocena właściwa).
3. Ocena rozwiązań alternatywnych (badanie, czy istnieją alternatywne warianty projektu, który prawdopodobnie będzie miał negatywny wpływ na obszar Natura 2000).
4. Badanie istnienia środków kompensacyjnych, które zachowają lub wzmocnią spójność Natury 2000.

Każdy z powyższych etapów powinien zostać udokumentowany.

- Screening -

Na etapie screeningu (rozpoznania) przedmiotem analizy są prawdopodobne oddziaływania przedsięwzięcia lub planu na obszar Natura 2000, rozpatrywane zarówno pojedynczo, jak i w powiązaniu z innymi przedsięwzięciami lub planami. Ponadto ustala się, czy można obiektywnie stwierdzić, że oddziaływania te nie będą znaczące. Ocena ta obejmuje cztery kroki:

1. Określenie czy przedsięwzięcie lub plan jest bezpośrednio związany lub niezbędny do zarządzania obszarem.
2. Opis przedsięwzięcia lub planu oraz opis i charakterystyka innych przedsięwzięć lub planów, które w powiązaniu z nim mogą potencjalnie powodować znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000.
3. Identyfikacja potencjalnych oddziaływań na obszar Natura 2000.
4. Ocena znaczenia wszystkich oddziaływań na obszar Natura 2000.

Identyfikacja wpływów na obszar Natura 2000 będzie wymagać charakterystyki obszaru jako całości lub terenów, na których najprawdopodobniej wystąpią oddziaływania. Identyfikacja wpływu powinna obejmować również oddziaływania skumulowane wynikające z innych przedsięwzięć lub planów, powinien także nawiązywać do kroków oceny skumulowanej. Ponadto muszą zostać wyodrębnione najistotniejsze aspekty przedsięwzięcia lub planu, które oddziaływać będą na kluczowe charakterystyki obszaru.

Jeżeli po przeprowadzeniu screeningu wykazano, że znaczące oddziaływania są prawdopodobne, względnie, że nie ma wystarczającej pewności, aby odrzucić możliwość ich wystąpienia przechodzi się do oceny właściwej. Jeśli jednak już na etapie screeningu uznano, że wystąpienie znaczących oddziaływań na obszar Natura 2000 jest mało prawdopodobne, to wytyczne UE sugerują sporządzenie raportu o braku znaczących oddziaływań, który to raport powinien być dostępny dla zainteresowanych stron.

- Ocena właściwa -

Ma miejsce w przypadku uznania, że prawdopodobnie wystąpią istotne oddziaływania. Jej zadaniem jest stwierdzenie czy naruszona zostanie integralność obszaru. Odpowiedzialność za należyte przeprowadzenie oceny właściwej spoczywa na organie kompetentnym do wydania zgody na realizację planu lub przedsięwzięcia, przy udziale organów opiniujących lub uzgadniających.

Kroki podejmowane przez kompetentny organ na tym etapie to:

1. Sprawdzenie, czy dostępne są wszystkie informacje niezbędne do wykonania prawidłowej oceny – informacje te powinny zostać zebrane i wskazane w trakcie etapu rozpoznania. Tam, gdzie istnieją luki w informacjach, konieczne jest uzupełnienie istniejących danych, zazwyczaj przez stosowne inwentaryzacje w terenie
2. Prognozowanie oddziaływań przedsięwzięcia lub planu na środowisko.
3. Ocena, czy oddziaływania te będą wywierać negatywny wpływ na integralność obszaru Natura 2000 w nawiązaniu do celów ochrony i statusu obszaru – ocena powinna koncentrować się na obiektywnym i popartym dowodami twierdzeniu co do negatywnego wpływu oddziaływań.
4. Zaprojektowanie środków łagodzących w celu eliminacji negatywnych oddziaływań na obszar. Aby ocenić środki łagodzące, należy wykonać następujące zadania:
 - wyszczególnić wszystkie proponowane środki (np. ekrany akustyczne, nasadzenia drzew),
 - wyjaśnić, w jaki sposób środki te wyeliminują niekorzystne oddziaływania na obszar,
 - wyjaśnić, w jaki sposób środki te zredukują niekorzystne oddziaływania na obszar.

Następnie, dla wszystkich wymienionych środków łagodzących należy:

- podać informacje odnośnie tego, w jaki sposób i przez kogo będą one zapewnione i wdrażane,
- przedstawić dane na temat stopnia pewności, co do skuteczności zastosowanych środków,
- przedstawić terminarz określający kiedy środki te zostaną wdrożone w ramach danego przedsięwzięcia lub planu,
- przedstawić informacje, w jaki sposób środki łagodzące będą monitorowane oraz jak zostanie skorygowana ich ewentualna nieskuteczność.

Jeżeli po zaprojektowaniu środków łagodzących obiektywnie można stwierdzić, że negatywne oddziaływania na integralność obszaru pozostaną, konieczne stanie się przejście do etapu kolejnego czyli badania rozwiązań alternatywnych.

- Ocena rozwiązań alternatywnych -

Kompetentny organ powinien tutaj wziąć pod uwagę wszystkie dostępne rozwiązania alternatywne. Kryteria ekonomiczne nie mogą być poczytywane tutaj za uchylające kryteria ekologiczne.

Możliwe rozwiązania alternatywne mogą obejmować wariantowanie:

- lokalizacji lub przebiegu,
- skali lub wielkości,
- sposobów osiągnięcia celów (np. zarządzanie popytem),
- metod budowy (np. „ciche palowanie”),
- metod funkcjonowania,

- metod likwidacji po zakończeniu eksploatacji przedsięwzięcia,
- harmonogramu i skali czasowej przedsięwzięcia (np. prace sezonowe).

Dla każdego z rozwiązań należy sporządzić opis wraz ze wskazaniem, w jaki sposób zostało ono ocenione. Po rozpoznaniu wszystkich potencjalnych rozwiązań, należy ocenić je pod kątem ich relatywnego wpływu na obszary Natura 2000.

- Badanie środków kompensacyjnych -

W przypadku gdy stwierdzono, że brak jest rozwiązań alternatywnych, a za realizacją planu lub przedsięwzięcia przemawiają konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, wówczas niezbędne staje się przejście do etapu oceny środków kompensacyjnych. Środki kompensacyjne mają za zadanie utrzymanie spójności sieci Natura 2000 jako całości.

Środki kompensujące odpowiednie dla negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 obejmują:

- **odbudowę** – przywrócenie poprzedniego stanu siedliska, by zapewnić zachowanie jego wartości przyrodniczych oraz zgodność z celami ochrony obszaru;
- **tworzenie** – utworzenie nowego siedliska na nowym obszarze lub powiększenie istniejącego;
- **wzmocnienie** – poprawa stanu pozostałego siedliska proporcjonalnie do strat powstałych wskutek realizacji przedsięwzięcia lub planu;
- **zachowanie puli siedlisk** – działania zapobiegające dalszemu upośledzeniu spójności sieci Natura 2000.

Te środki kompensujące powinny być przedmiotem oceny pozwalającej uzyskać pewność, że:

- są **adekwatne** względem danego obszaru oraz szkody spowodowanej przez przedsięwzięcie lub plan,
- są w stanie **zachować lub wzmocnić** ogólną spójność sieci Natura 2000,
- są **wykonalne**,
- **mogą zostać wdrożone** do czasu wystąpienia szkody na obszarze (chyba, że można dowieść, iż nie jest to konieczne w danych okolicznościach).

Aby działania kompensujące mogły zostać zaakceptowane, powinny:

- dotyczyć w porównywalnych proporcjach siedlisk i gatunków dotkniętych negatywnym oddziaływaniem;
- odnosić się do tego samego regionu biogeograficznego, w tym samym państwie członkowskim, oraz znajdować się w możliwie najbliższym sąsiedztwie siedliska, które narażone jest na niekorzystne oddziaływanie przedsięwzięcia lub planu;
- zapewniać spełnianie funkcji porównywalnych do tych, które stanowiły kryteria ustanowienia pierwotnego obszaru Natura 2000;
- posiadać jasno zdefiniowany sposób i cel wdrażania, pozwalające zapewnić utrzymanie i wzmocnienie spójności sieci Natura 2000.

- Kwestia nadrzędnego interesu publicznego-

W świetle art. 6 ust. 4 dyrektywy siedliskowej kolejnym krokiem po ustaleniu istnienia rozwiązań alternatywnych, jest rozważenie czy istnieją konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego. Ma on zastosowanie, gdy plan lub

przedsięwzięcie będzie negatywnie oddziaływać na obszar lub gdy istnieją wątpliwości co do braku negatywnego oddziaływania danego planu lub przedsięwzięcia na obszar.

Zgodnie z wytycznymi KE, interes publiczny musi być nadrzędny: jest więc jasne, że nie każdy rodzaj interesu publicznego o charakterze społecznym lub gospodarczym jest wystarczający, zwłaszcza z perspektywy wagi interesów chronionych przez dyrektywę siedliskową. Interes publiczny może być nadrzędny, jeżeli jest to interes długoterminowy; zarówno interesy gospodarcze jak i inne, przynoszące społeczeństwu jedynie krótkoterminowe korzyści, nie wydają się być wystarczające, aby zdominować długoterminowe interesy przyrodnicze chronione przez dyrektywę.

Konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wynikające z interesów mających charakter społeczny lub gospodarczy dotyczą sytuacji, w których realizacja proponowanych planów lub przedsięwzięć jest niezbędna dla:

- działań mających na celu ochronę wartości o podstawowym znaczeniu dla życia obywateli (zdrowie, bezpieczeństwo, środowisko),
- fundamentalnych zasad polityki państwowej i społecznej,
- podejmowania działań o charakterze gospodarczym lub społecznym, spełniających określone wymogi z tytułu wykonywania usług publicznych.

Prawo polskie – ustawa o ocenach oddziaływania na środowisko

Art. 59.

1. Przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- 1) planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;*
- 2) planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1.*

2. Realizacja planowanego przedsięwzięcia innego niż określone w ust. 1 wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, jeżeli:

- 1) przedsięwzięcie to może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a nie jest bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony;*
- 2) obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 został stwierdzony na podstawie art. 96 ust. 1.*

Art. 62.

1. W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia:

- 1) bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na:*
 - a) środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi,*
 - b) dobra materialne,*
 - c) zabytki,*
 - d) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a-c,*
 - e) dostępność do złóż kopalin;*

2) możliwości oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;

3) wymagany zakres monitoringu.

2. W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 określa się, analizuje oraz ocenia oddziaływanie przedsięwzięć na obszary Natura 2000, biorąc pod uwagę także skumulowane oddziaływanie przedsięwzięcia z innymi przedsięwzięciami.

Art. 63.

1. Obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko stwierdza, w drodze postanowienia, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uwzględniając łącznie następujące uwarunkowania:

1) rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia, z uwzględnieniem:

a) skali przedsięwzięcia i wielkości zajmowanego terenu oraz ich wzajemnych proporcji,

b) powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć znajdujących się na obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie,

c) wykorzystywania zasobów naturalnych,

d) emisji i występowania innych uciążliwości,

e) ryzyka wystąpienia poważnej awarii, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii;

2) usytuowanie przedsięwzięcia, z uwzględnieniem możliwego zagrożenia dla środowiska, w szczególności przy istniejącym użytkowaniu terenu, zdolności samooczyszczania się środowiska i odnawiania się zasobów naturalnych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz uwarunkowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – uwzględniające:

a) obszary wodno-błotne oraz inne obszary o płytkim zaleganiu wód podziemnych,

b) obszary wybrzeży,

c) obszary górskie lub leśne,

d) obszary objęte ochroną, w tym strefy ochronne ujęć wód i obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,

e) obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin i zwierząt lub ich siedlisk lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000 oraz pozostałe formy ochrony przyrody,

f) obszary, na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone,

g) obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne,

h) gęstość zaludnienia,

i) obszary przylegające do jezior,

j) uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej;

3) rodzaj i skalę możliwego oddziaływania rozważanego w odniesieniu do uwarunkowań wymienionych w pkt 1 i 2, wynikające z:

a) zasięgu oddziaływania – obszaru geograficznego i liczby ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać,

b) transgranicznego charakteru oddziaływania przedsięwzięcia na poszczególne elementy przyrodnicze,

- c) wielkości i złożoności oddziaływania, z uwzględnieniem obciążenia istniejącej infrastruktury technicznej,
- d) prawdopodobieństwa oddziaływania,
- e) czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania.

2. Postanowienie wydaje się również, jeżeli organ nie stwierdzi potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

3. Obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stwierdza się obligatoryjnie, jeżeli możliwość realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1, jest uzależniona od ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

4. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, organ określa jednocześnie zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (...).

Art. 66.

1. Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać:

- 1) opis planowanego przedsięwzięcia, a w szczególności:
 - a) charakterystykę całego przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w fazie budowy i eksploatacji lub użytkowania,
 - b) główne cechy charakterystyczne procesów produkcyjnych,
 - c) przewidywane rodzaje i ilości zanieczyszczeń, wynikające z funkcjonowania planowanego przedsięwzięcia;
- 2) opis elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym elementów środowiska objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- 3) opis istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- 4) opis przewidywanych skutków dla środowiska w przypadku niepodejmowania przedsięwzięcia;
- 5) opis analizowanych wariantów, w tym:
 - a) wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego,
 - b) wariantu najkorzystniejszego dla środowiskawraz z uzasadnieniem ich wyboru;
- 6) określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko;
- 7) uzasadnienie proponowanego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko, w szczególności na:
 - a) ludzi, rośliny, zwierzęta, grzyby i siedliska przyrodnicze, wodę i powietrze,
 - b) powierzchnię ziemi, z uwzględnieniem ruchów masowych ziemi, klimat i krajobraz,
 - c) dobra materialne,
 - d) zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków,

- e) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a-d;
- 8) opis metod prognozowania zastosowanych przez wnioskodawcę oraz opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko, wynikające z:
- a) istnienia przedsięwzięcia,
 - b) wykorzystywania zasobów środowiska,
 - c) emisji;
- 9) opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- 10) dla dróg będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko:
- a) określenie założeń do:
 - ratowniczych badań zidentyfikowanych zabytków znajdujących się na obszarze planowanego przedsięwzięcia, odkrywanych w trakcie robót budowlanych,
 - programu zabezpieczenia istniejących zabytków przed negatywnym oddziaływaniem planowanego przedsięwzięcia oraz ochrony krajobrazu kulturowego,
 - b) analizę i ocenę możliwych zagrożeń i szkód dla zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności zabytków archeologicznych, w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia;
- 11) jeżeli planowane przedsięwzięcie jest związane z użyciem instalacji, porównanie proponowanej technologii z technologią spełniającą wymagania, o których mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 12) wskazanie, czy dla planowanego przedsięwzięcia jest konieczne ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, oraz określenie granic takiego obszaru, ograniczeń w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących obiektów budowlanych i sposobów korzystania z nich; nie dotyczy to przedsięwzięć polegających na budowie drogi krajowej;
- 13) przedstawienie zagadnień w formie graficznej;
- 14) przedstawienie zagadnień w formie kartograficznej w skali odpowiadającej przedmiotowi i szczegółowości analizowanych w raporcie zagadnień oraz umożliwiającej kompleksowe przedstawienie przeprowadzonych analiz oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- 15) analizę możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem;
- 16) przedstawienie propozycji monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na etapie jego budowy i eksploatacji lub użytkowania, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- 17) wskazanie trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano, opracowując raport;
- 18) streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie, w odniesieniu do każdego elementu raportu;
- 19) nazwisko osoby lub osób sporządzających raport;
- 20) źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 4-8, powinny uwzględniać przewidywane oddziaływanie analizowanych wariantów na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
3. W razie stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, informację, o których mowa w ust. 1 pkt 1-16, powinny uwzględniać określenie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Jeżeli dla planowanego przedsięwzięcia jest konieczne ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, do raportu powinna być załączona poświadczona przez właściwy organ kopia mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym jest konieczne utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Nie dotyczy to przedsięwzięć polegających na budowie drogi krajowej.
5. Jeżeli planowane przedsięwzięcie jest związane z użyciem instalacji objętej obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać porównanie proponowanej techniki z najlepszymi dostępnymi technikami.
6. Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien uwzględniać oddziaływanie przedsięwzięcia na etapach jego realizacji, eksploatacji lub użytkowania oraz likwidacji.

Zgodnie z art. 67 ust. 1, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, sporządzany w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stanowiącej część postępowania w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych oraz decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, wydawanej na podstawie specustawy powinien:

- 1) Zawierać informacje wymienione w art. 66, określone ze szczegółowością i dokładnością odpowiednio do posiadanych danych wynikających z projektu budowlanego i innych informacji uzyskanych po wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i decyzji:
 - o pozwoleniu na rozbiórkę obiektów jądrowych,
 - decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
 - koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, na wydobywanie kopalin ze złóż, na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
 - decyzji określającej szczegółowe warunki wydobywania,
 - pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych
 - decyzji ustalającej warunki prowadzenia robót polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, zwłaszcza na terenach, na których znajdują się skupienia roślinności o szczególnej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych,
 - decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany, decyzji o zmianie lasu na użytek rolny,
 - decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej,
 - decyzji o ustaleniu lokalizacji autostrady,
 - decyzji o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięć Euro 2012,jeżeli były już dla danego przedsięwzięcia wydane.
- 2) Określać stopień i sposób uwzględnienia wymagań dotyczących ochrony środowiska, zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i w w/w decyzjach.

Art. 96.

1. Organ właściwy do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, innego niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, jest obowiązany do rozważenia, przed wydaniem tej decyzji, czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

2. Do decyzji, o których mowa w ust. 1, należą w szczególności:

- 1) decyzje, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1-13 ;[decyzja o pozwoleniu na budowę, decyzja o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz decyzja o pozwoleniu na wznowienie robót, decyzja o pozwoleniu na rozbiórkę obiektów jądrowych, decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, koncesja na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, na wydobywanie kopalin ze złóż, na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, decyzja określająca szczegółowe warunki wydobywania kopaliny pozwolenie wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych, decyzja ustalająca warunki prowadzenia robót polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, zwłaszcza na terenach, na których znajdują się skupienia roślinności o szczególnej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych, decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany, decyzja o zmianie lasu na użytek, decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wydawana na podstawie specustawy, decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, decyzja o ustaleniu lokalizacji autostrady]
 - 2) koncesja, inna niż wymieniona w art. 72 ust. 1 pkt 4 [koncesja na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, na wydobywanie kopalin ze złóż, na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych] – wydawana na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
 - 3) pozwolenie wodnoprawne, inne niż wymienione w art. 72 ust. 1 pkt 6 [pozwolenie wodnoprawne]– wydawane na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne;
 - 4) zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów – wydawane na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
 - 5) pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich – wydawane na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.^[241]).
3. Jeżeli organ, o którym mowa w ust. 1, uzna, że przedsięwzięcie, inne niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, wydaje postanowienie w sprawie nałożenia obowiązku przedłożenia właściwemu miejscowo regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska:

- 1) wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1;
- 2) karty informacyjnej przedsięwzięcia;
- 3) poświadczonej przez właściwy organ kopii mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie;
- 4) w przypadku przedsięwzięć wymagających decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 4 lub 5, [koncesja, decyzja określająca szczegółowe warunki wydobywania kopaliny] prowadzonych w granicach przestrzeni niestanowiącej części składowej nieruchomości gruntowej, zamiast kopii mapy, o której mowa w pkt 3 – mapę sytuacyjno-wysokościową sporządzoną w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie przebiegu granic terenu, którego dotyczy wniosek, oraz obejmującą obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie;
- 5) wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony, albo informacji o jego braku; nie dotyczy to drogi publicznej, linii kolejowej o znaczeniu państwowym, przedsięwzięć

Euro 2012, przedsięwzięć wymagających koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin oraz bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze.

Podsumowanie

W opracowaniu położono nacisk przede wszystkim na przepisy prawa europejskiego i wytyczne Komisji Europejskiej w zakresie prowadzenia procedur OOS. Zarówno wytyczne, jak i treść dyrektyw pozostają podstawowym punktem odniesienia dla ocen oddziaływania na środowisko. Po pierwsze, polskie prawo zmienia się w zastraszającym tempie, często w sposób nieprzemyślany, bez przeprowadzenia badania skutków dokonania zmian. Po drugie, prawo krajowe w procesie stosowania prawa powinno być interpretowane w sposób zgodny z prawem wspólnotowym – tak więc dyrektywy, jak i wskazane w tekście wytyczne Komisji Europejskiej powinny mieć bezpośrednie przełożenie na praktykę prowadzenia OOS. Z tych też względów przepisy polskie zostały omówione w sposób szczątkowy.